

ДВУБОЯТ РУСЕ – ГЮРГЕВО: ДОКУМЕНТ НА ПРЕСТЪПЛЕНИЕТО

НЕЗАВИСИМА ЕКСПЕРТИЗА НА ЕКОГЛАСНОСТ

Продължаващите вече няколко години обгазявания на Русе предизвикват основателна тревога за здравето на децата и жителите на града. Законно и морално е правото им да питат:

Какви са замърсителите на въздуха и концентра-

циите им?

Какво е физиологичното им въздействие?

Кой замърсява въздуха и какви действени мерки трябва да бъдат предприети, за да спре отравянето на русенци?

Снимка Нели КРЪСТЕВА

Крайно време е да бъде разкрита истината за засилващите се обгазявания от „неизвестен“ произход. Те значително превишават допустимите норми за замърсяване от производствената дейност на предприятията от района. Трябва да се каже истината за въздействието на тези замърсители върху здравословното състояние на населението.

В началото на 1988 г. химици аналитици от Института по органична химия (ИОХ) и Института по обща и неорганична химия при БАН проведоха изследвания на въздуха в Русе. Установени бяха главните замърсители от „хлорните обгазявания“ — ЕПИ-ХЛОРИДРИН, РАЗЛИЧНИ ХЛОРИ ПРОИЗВОДНИ НА ЛЕКИТЕ ВЪГЛЕВОДОРОДИ, ОРГАНОСИЛИЦИЕВИ СЪЕДИНЕНИЯ И ДРУГИ ВЕЩЕСТВА, КОИТО СЕ ПРОИЗВЕЖДАТ В ХИМИЧЕСКИТЕ ЗАВОДИ В ГЮРГЕВО.

Острата екологична обстановка в Русе предизвиква нови изследвания. През юли специалисти от ИОХ и Лабораторията по допинг-контрол при БСФС съвместно с РИОПС в

Русе започнаха анализи за установяване произхода на замърсителите. Използват се съвременни методи за химичен анализ на органични вещества — газова хроматография с капиларни колони, маспектрометрия, високоефективна течна хроматография под високо налягане, инфрачервена спектрометрия. Проследени са промените във „фона“ от замърсители в зависимост от метеорологичните условия, производствената дейност на предприятията и транспорта.

Данните от химичния анализ позволяват да се проследят промените в състава и КОНЦЕНТРАЦИИТЕ НА ОРГАНИЧНИТЕ ЗАМЪРСИТЕЛИ НА АТМОСФЕРАТА И ДА СЕ ОПРЕДЕЛИ ТЕХНИЯТ ПРОИЗХОД. Идентифицирани са както традиционните органични замърсители на „фона“ (различни видове въглеродороди), така и тези от обгазяванията през август-септември.

ДОКУМЕНТ НА ПРЕСТЪПЛЕНИЕТО

(От стр. 1)

В състава на пробите, изети при обгазяванията на Русе на 27 август и 2 септември т. г., се установи голям брой органични вещества, като общото им количество бе съответно 1,10 мг/м³ и 18,63 мг/м³. Бяха идентифицирани основните от тях и концентрациите им в тези два дни бяха нитро- и нитрозо-съединения — 0,02 и 0,24 мг/м³; амини и анилинови производни — 0,02 и 0,03 мг/м³; меркаптани — 0,43 и 0,14 мг/м³; меркаптобензотиазол и неговни производни — 1,15 и 11,60 мг/м³. Общата токсикологична картина от тези органични съединения е раздразване на очите и горните дихателни пътища, засилване на хроничните заболявания на горните дихателни пътища. При по-продължителни въздействия — отражение на нервната система като умора, главоболие и т. н., както и леки анемии и др. **ДНЕС ТЕЗИ ЗАМЪРСИТЕЛИ СА ХАРАКТЕРНИ ЗА ПРОИЗВОДСТВОТО НА ВУЛКАЦИТИТЕ — ПРОДУКТИ НА ХИМИЧЕСКИТЕ ЗАВОДИ В ГЮРГЕВО! В РУСЕ ТАКОВА ПРОИЗВОДСТВО НЯМА!** Специалистите са категорични, че тези вещества са не по-малко опасни за здравето от доказаните през 1988 г. замърсители на въздуха на града.

Резултатите от изследванията са подготвени за представяне на международната експертиза като изходни данни за екологичното състояние в Русе. Надежда за промяна на обстановката поражда срещата между български и румънски специалисти по екология и химичен анализ. Специалистите от БАН

предлагат да започне незабавна българо-румънска експертиза за определянето на концентрациите на замърсителите от всички предприятия в района на Русе и Гюргево и на основата на тези заключения да се реализират конкретни мерки за ликвидиране на замърсяванията от двата бряга на Дунав.

Георги СТОЕВ,
Маргарита ГАНЧЕВА

Е, какво га крием?

Няма да забравя как след създаването на Комитета за спасение на Русе в редакцията на в. „Кооперативно село“ пристигна секретарят на идеологията на районния комитет на БКП в квартал „В. Левски“. Чу се, че е дошъл да донесе списъка на забранените автори. А таква като мен всъщност го видяха разнасян от добри колеги като апокрифна литература.

За сметка на това секретарят ме удостои лично с вниманието си в качеството ми на завеждащ отдел „Екология“. В стаята го доведе колега от партийното бюро и се наложи да изслушам мъдрите съвети на районния ни идеологически вожд. Сега трябва много да внимаваме, нареждаше той, обичай на българина се използва за разгръщането на идеологическа диверсия в страната... Ще идват тук, продължаваше с назидателен тон, да ви

молят да пускате материалите им, разни като Христо Смолецов (изброя още две-три имена), но трябва да им отказвате.

После погледна листа на машината и ме попита какво пише в момента. Отвърнах му, че е материал за пораженията от киселинните дъждове в българските гори.

— Ще ви посъветвам да не избързвате с тази публикация — всъщност ми заповяда той. — Сега не е моментът!

Оттук вече разговорът ни стана остър. Отвърнах му, че не виждам основания да задържам материала — фактите са достоверни. И че ако истината за Русе бе станала достояние на хората, ако бяха осъществени предвиданите в години мероприятия в промишлените предприятия в града, ако не бълваха само лъжи — сега нямаше да си говорим за идеологическа диверсия.

Още тогава Русе стана табу!

И друго не мога да забравя — срещите си с обществеността, на които ме канеха като журналист еколог, секретар на секцията „Човекът и природата“ към СБЖ. Отговарях на въпроси на ученици и възрастни, на работнически колективи, на интелектуалци. Досега притрепервах, като се сетя за една от тях — притиснаха ме до стената да отговарям едва ли не като член на Политбюро не само за всички екологично критични точки в страната, но и за цялата мръсотия, която витаеше в живота ни. Не ги интересуваше нито нова екологична политика (решението на Политбюро), нито че двамата „големи“ са се заели лично със съдбата на Русе. Не ги трогваха

предвижданите мерки, не можеха да ги залъжат голите обещания. А един човек в Бургас направо ми изкрещя: „Защо не евакуират поне дечицата от Русе?“ И какво можех да му отвърна? Стоях виновно, като наказана...

Защо отново потънах в тези неприятни спомени? Нали сега вече е друго. Имаме си демокрация. Дори и вестник, който се нарича „Екогласност“. Но ето че когато в него шяха да се появят данните от изследванията на българските учени и специалисти от обгазяванията в Русе през последните два месеца, много деликатно бяхме помолени да не ги оповестяваме. В изказаните съображения имаше някакъв резон, но едва ли на нашата журналистическа съвест, която бе призвана, щеше да натези нещо повече от това, че отравянето на Русе продължава. А картината му е допълнена и с нови органични вещества, отровни не само със съзотворното си действие върху дихателната система, но и с канцерогенни действия, и с поражения върху кръвните органи и нервната система. А има сред тях и такива, чиято токсикологична характеристика засега не е известна!

Е, какво да крием?

И докога?

Който върши престъпления, трябва да си носи отговорността. А русенци трябва да получат глътката си кислород. Затова НС Екогласност провежда своя независима експертиза. Истината за Русе трябва да излезе наяве!

Детелина АНГЕЛОВА